

Obsah

Úvodní poznámky	9
Poznámka k druhému vydání	11
1. Co je to filosofie	12
1.1 Problémy	12
1.2 Celek světa a bytí	14
1.3 Co je filosofie	17
1.3.1 Další filosofické disciplíny	18
1.4 Shrnutí (1)	20
2. Filosofie a problém bytí	21
2.1 Kosmologie	21
2.1.1 Problémy (>2.1.2)	21
2.1.2 Řecká přírodní filosofie (2.1.1<>5.3.2; >5.3.3; >2.2.2.1) [6.1.1.1]	22
2.1.3 Co je kosmologie	23
2.1.4 Shrnutí (2.1)	24
2.2 Ontologie	24
2.2.1 Problémy	24
2.2.2 Pojem bytí	25
2.2.2.1 Eleaté (2.1.2<>2.2.2.2) [6.1.1.1]	25
2.2.2.2 Atomisté (2.2.2.1<>3.2.1) [6.1.1.1]	28
2.2.3 Shrnutí (2.2)	29
2.3 Metafyzika	30
2.3.1 Antika	30
2.3.1.1 Problémy (3.2.2.1<>2.3.1.2)	30
2.3.1.2 Platón (2.3.1.1<>2.3.1.3) [6.1.1.2]	30
2.3.1.2.1 Novoplatonismus (3.2.5<>3.2.6)	33
2.3.1.2.2 Problémy	34
2.3.1.3 Aristotelés (2.3.1.2<>3.2.4; >3.2.5) [6.1.1.3]	35
2.3.1.3.1 Estetika	39
2.3.1.4 Co je to metafyzika	40
2.3.1.5 Shrnutí (2.3.1))	42
2.3.2 Středověk (3.2.6<)	42
2.3.2.1 Členění metafyziky	43
2.3.2.2 Metaphysica generalis [6.1.1.4]	43
2.3.2.2.1 Definice	43
2.3.2.2.2 Spor o univerzálie	45
2.3.2.3 Metaphysica specialis (>3.3.1.1)	50

2.3.2.4 Shrnutí (2.3.2)	57
2.3.3 Současnost	58
2.3.3.1 M. Heidegger (3.6.2.4 < > 4.3.4.2; > 4.3.4.3) [6.1.1.5]	58
2.3.3.2 N. Hartmann (3.6.2.5 < > 2.3.3.3)	65
2.3.3.3 Další koncepty (2.3.3.2 < > 4.3.2.3.1)	67
2.3.3.4 Novopozitivistická kritika metafyziky	68
2.3.3.5 Shrnutí (2.3.3)	71
2.4 Shrnutí (2)	72

3. Filosofie a problém poznání 73

3.1 Problémy	73
3.1.1 Co je gnoseologie	73
3.2 Antické a středověké dědictví	74
3.2.1 Sofisté (2.2.2.2 < > 3.2.2)	74
3.2.2 Sókratés (3.2.1 < > 3.2.2.1)	75
3.2.2.1 Dialog (3.2.2 < > 2.3.1.1)	76
3.2.2.2 Dialektika	79
3.2.3 Doxa a Epistémé	80
3.2.4 Logika (2.3.1.3 < > 3.2.5)	80
3.2.5 Kritická skepse (3.2.4 < > 2.3.1.2.1)	82
3.2.6 Poznání a víra (2.3.1.2.1 < > 2.3.2)	84
3.2.7 Shrnutí (3.2)	85
3.3 Obrat k subjektu	86
3.3.1 Souvislosti	86
3.3.1.1 Renesance (2.3.2.3 < > 3.3.1.2)	86
3.3.1.2 Reformace (3.3.1.1 < > 3.3.2)	87
3.3.2 Problémy (3.3.1.2 < > 3.3.3)	88
3.3.3 Empirismus (3.3.2 < >)	89
3.3.3.1 F. Bacon	89
3.3.3.2 J. Locke	90
3.3.3.3 Solipsismus	91
3.3.4 Racionalismus	92
3.3.4.1 R. Descartes [6.1.2.1]	93
3.3.4.2 B. Spinoza a G. W. Leibniz (> 3.4.1)	97
3.3.5 Poznání a pravda	100
3.3.5.1 Dvě roviny poznání	100
3.3.5.2 Pojetí pravdy	102
3.3.6 Shrnutí (3.3)	104
3.4 Kriticismus	105
3.4.1 Skepticismus D. Huma (3.3.4.2 < > 3.4.2) [6.1.2.2]	105
3.4.1.1 Kauzalita	107
3.4.1.2 Strukturalismus (3.6.1.4 < > 5.2)	109
3.4.2 I. Kant (3.4.1 < >) [6.1.2.3]	109
3.4.2.1 Problémy	109
3.4.2.2 Transcendentální filosofie (> 4.3.1.2; > 3.5.1)	110

3.4.2.3 Novokantovství (4.3.4.1< >3.6.2.1)	118
3.4.3 Shrnutí (3.4)	119
3.5 Vědomí a sebevědomí	119
3.5.1 Problémy (3.4.2<)	119
3.5.2 Německá klasická filosofie	121
3.5.2.1 J. G. Fichte	121
3.5.2.2 F. W. J. Schelling	122
3.5.2.3 G. W. F. Hegel (>3.6.1) [6.1.2.4]	123
3.5.2.3.1 Dialektická logika	127
3.5.2.3.2 Filosofie dějin	127
3.5.3 Shrnutí (3.5)	128
3.6 Novodobá gnoseologie	129
3.6.1 Scientismus (3.5.1<)	129
3.6.1.1 Problémy	129
3.6.1.2 Pozitivismus (>4.3.2.1)	129
3.6.1.2.2 Sociologie	131
3.6.1.3 Novopozitivismus (4.4.3< >3.6.1.4) [6.1.2.5]	132
3.6.1.4 Kritický racionalismus K. Poppera (3.6.1.3< >3.4.1.2)	139
3.6.1.5 Shrnutí (3.6.1)	141
3.6.2 Antiscientistické směry	142
3.6.2.1 Problémy (3.4.2.3< >3.6.2.2)	142
3.6.2.2 Filosofie života (3.6.2.1< >3.6.2.3)	143
3.6.2.3 Intuitivismus H. Bergsona (3.6.2.2< >3.6.2.4)	145
3.6.2.4 Fenomenologie (3.6.2.3< >2.3.3.1) [6.1.2.6]	146
3.6.2.5 Současná filosofická hermeneutika (4.3.4.3< >2.3.3.2)	151
3.6.2.6 Shrnutí (3.6.2)	153
3.7 Filosofie vědy	154
3.7.1 Metodologie věd	154
3.7.2 Třídění věd	155
3.7.3 Vývoj a úloha věd	157
3.8 Shrnutí (3)	159

4. Filosofie a problém člověka 160

4.1 Problémy	160
4.2 Pojetí člověka v antice a ve středověku	161
4.2.1 Antika	161
4.2.2 Středověk	161
4.2.3 Shrnutí (4.2)	164
4.3 Novověk	164
4.3.1 Člověk jako subjektivita	164
4.3.1.1 R. Descartes	164
4.3.1.2 I. Kant (3.4.2< >3.5.1)	165
4.3.1.2.1 Liberalismus a socialismus	167
4.3.2 Člověk jako předmětná bytost	168
4.3.2.1 Problémy (3.6.1< >4.3.2.2)	168

4.3.2.2 L. Feuerbach (4.3.2.1< >4.3.2.3)	169
4.3.2.3 K. Marx (4.3.2.2< >4.3.3.1) [6.1.3.1]	170
4.3.2.3.1 Marxismus 20. století (2.3.3.3< >4.4.1)	172
4.3.3 Člověk a vůle	175
4.3.3.1 Problémy (4.3.2.3< >4.3.3.2)	175
4.3.3.2 A. Schopenhauer a F. Nietzsche (4.3.3.1< >4.3.4.1) [6.1.3.2]	176
4.3.4 Existence	178
4.3.4.1 S. Kierkegaard (4.3.3.2< >3.4.2.3)	178
4.3.4.2 M. Heidegger (2.3.3.1< >4.3.4.3)	180
4.3.4.3 Existencialismus a filosofie dialogu(4.3.4.2<)	182
4.3.4.3.1 Problémy	182
4.3.4.3.2 A. Camus	182
4.3.4.3.3 J. P. Sartre [6.1.3.3]	185
4.3.4.3.4 K. Jaspers	189
4.3.4.3.5 G. Marcel	192
4.3.4.3.6 M. Buber	194
4.3.4.3.7 E. Lévinas (>3.6.2.5)	195
4.3.5 Shrnutí (4.3)	197
4.4 Filosofická antropologie	198
4.4.1 Problémy (4.3.2.3.1< >4.4.2)	198
4.4.1.1 Co je filosofická antropologie	199
4.4.2 M. Scheler (4.4.1< >4.4.3) [6.1.3.4]	199
4.4.3 A. Gehlen a H. Plessner (4.4.2< >3.6.1.3)	203
4.4.4 Shrnutí (4.4)	204
4.5 Etika	204
4.5.1 Problémy	204
4.5.2 Povaha a členění etiky	206
4.6 Shrnutí (4)	208
5. Filosofie dnes	209
5.1 Problémy	209
5.2 Postmoderna (3.4.1.2<) [6.1.4.1]	211
5.3 Východní filosofie	215
5.3.1 Problémy	215
5.3.2 Indie (2.2.1<)	218
5.3.3 Čína (>2.2.2.1) [6.1.4.2]	223
6. Přílohy	227
6.0 Čtyři kapitoly z české filosofie	227
6.1 Malá čítanka filosofických textů	231
6.2 Rejstřík	267
6.3 Základní doporučená literatura	271